

УДК 330. 338

Л. В. Бірдус,

к. с.-г. н., професор МКА кафедри управління персоналом

та економіки праці, Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

М. А. Бірдус,

аспірант, Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ВИЩОГО РІВНЯ: СТРАТЕГІЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

L. Birdus,

candidate of Agricultural Sciences, Professor ICA Department

of Personnel Management and Labour Economics, Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv

M. Birdus,

graduate student, Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv

PERSONNEL MANAGEMENT HIGHER LEVEL: STRATEGY AND PREDICTION

Висвітлено роль персоналу вищого рівня в стратегії розвитку тваринницької галузі України з врахуванням тенденцій формування нових галузей тваринництва в Європі, США та інших країнах світу.

The role of top-level personnel development strategy livestock industry in Ukraine, taking into account trends in the formation of new livestock industries in Europe, the US and other countries.

Ключові слова: менеджер, стратегічне мислення, аграрний бізнес, голштинська порода великої рогатої худоби, кислота, технології, інвестиції.

Key words: manager, strategic thinking, agricultural business, Holstein breed of cattle, acid, technology, investment.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Здійснення економічної діяльності підприємством, випуск продукції, яка була б конкурентоспроможною, залежить не тільки від технічного оснащення підприємства, наявності сучасних технологій, чітко поставленої системи контролю якості продукції, маркетингових досліджень ринкового середовища та послідовного впровадження концепції просування товарів на ринку, а й від кваліфікації співробітників підприємства, їхнього стратегічного мислення.

Загальновідомо, що низький кваліфікаційний рівень найманих працівників суттєво впливає на рівень прибутків підприємства і обмежує фінансові можливості для підвищення кваліфікації і розвитку персоналу. У сучасних умовах розвитку національної економіки кадрова політика є важливою складовою генеральної стратегії діяльності підприємства та основною його конкурентною перевагою. Це пов'язано з тим, що ефективна діяльність підприємства в умовах ринкової конкуренції залежить не тільки від якісних і кількісних характеристик працівників, а й від результативності методів і механізмів управління ними. Діяльність в умовах конкуренції, ризику, господарської самостійності вимагає від підприємств різних галузей і форм власності все

більшої уваги до питань ефективної кадрової політики.

Оволодіння основами кадрової роботи, її основними принципами і методами вкрай важливе для організаторів виробництва, різних галузей промисловості та сільського господарства зокрема.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Уважні роботодавці давно помітили, що більшість співробітників прагнуть підвищити свою продуктивність. З'явилося дві книги, авторів Лея Бренхема та Девіда Сироти (Leigh Branham, David Sirot), які базуються на результатах досліджень та опитувань тисяч працівників із різних куточків світу. Л.Бренхем написав книгу "Утримання людей, які утримують ваш бізнес: 24 способи утримання найбільш цінних талантів" (Keeping the People Who Keep You in Business: 24 Ways to Hang on to Your Most Valuable Talent), а Д.Сирота — "Енергійний працівник: як компанії отримують зиск, даючи співробітникам те, чого вони прагнуть" (The Enthusiastic Employee: How Companies Profit by Giving Workers What They Want). При цьому обидва автори наголошують на потребі інвестувати у працівників. Ця істина відома й самим менедже-

рам. Проте до цих пір існує велика різниця між знаннями менеджерів та їхніми діями. Правда ж полягає в тому, що вдале управління персоналом потребує значних інвестицій у нього. Коли йдеться про інвестиції у персонал, більшість роботодавців готові заперечити, що вони й так платять своїм підлеглим велику зарплатню. З цим важко посперечатися, адже й дійсно, компенсації співробітників багатьох компаній можна назвати достойними. Проте у даному випадку йдеться про інвестиції у інші сфери управління персоналом. Йдеться про навчання співробітників, набуття ними нових навичок та здобуття цінної інформації, яку вони зможуть застосовувати у майбутньому [7].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Основною метою публікації було висвітлити роль персоналу вищого рівня в стратегії розвитку тваринницької галузі України з врахуванням тенденцій формування нових галузей тваринництва в Європі, США та інших країнах світу.

У конкурентному середовищі великі організації успішно функціонують за умови стратегічного мислення менеджерів вищого рівня. Системне мислення знань формується у менеджера не лише на основі узагальнення раніше засвоєних знань, але і на особливостях спадково-зумовленої здатності бачити місце даного явища, ситуації чи процесу в загальному русі взаємопов'язаних природних, суспільних чи біологічних процесів, які, як правило, повторюються через певні проміжки часу, в багатьох випадках досить тривалих. У суспільних процесах цей період повторення становить 50—70 років [6].

Виробництво певного продукту, товарів, технологій процесів також характеризується "хвилями життя" (підйомами і спадами, еволюційними та революційними темпами розвитку і т.п.). Наука намагається виявити глибинні процеси, які спричиняють глобальні або масштабні явища [3].

Наприклад, 11-річний цикл сонячної активності впливає на розподіл температур на водній і земній поверхні, що впливає на валовий збір зернових та інших культур, на варіацію чисельності сільськогосподарських і диких тварин, на гідротехнічні характеристики рік та водойм і т.п. Суспільно-політичні процеси в окремих країнах часто різко порушують структуру і принципи ведення галузей тваринництва і переробної промисловості, що супроводжується різким коливанням обсягів імпорту-експорту харчових продуктів або виробів з вовни, шкіри і т.п. У багатьох випадках системно мислячий керівник вищого рівня вказані явища прогнозує і своєчасно вносить корективи в діяльність керованих організацій і відповідно змінює перспективи розвитку. Сучасні комп'ютерні програми дають можливість створити модель даного процесу і відповідно провести розрахунки можливих наслідків при зміні основних факторів, які впливають на кінцевий результат. Інші фахівці вважають за доцільне реагувати не на перспективно

розроблені моделі, а на реальну ситуацію. Можливо, для динамічних процесів, з коротким терміном розвитку такий підхід більш ефективний, але в аграрному виробництві поєднуються і повільні і швидкозмінні процеси, тому керівник організації повинен володіти всім комплексом перевірених рішень з відомим кінцевим результатом [1; 5; 6].

Для прикладу розглянемо наступну ситуацію. Виробництво молока — складний процес, який вимагає від керівника системного мислення і конкретних знань: на долю коров'ячого молока приходиться більше 80% світового його виробництва. Виробництво молока буйволиць зосереджено в двох державах — Індії і Пакистані. В Індії виробництво молока сягає 60,9 млн тонн, Пакистані — 21 млн тонн [2, 3].

Найбільшими світовими виробниками молока кіз є Індія — 26,3 % і Бангладеш — 14,3%, серед європейських держав — Франція — 3,8% і Греція — 3,3%. Найбільшим світовим виробником овечого молока є Китай — 12,2 % від світового виробництва. Лідерами виробництва овечого молока в Європі є Греція — 8,7 %, Туреччина — 8,2%, Румунія — 7,2%, Італія — 6,1 %. Овече і буйволове молоко містить високий відсоток білка, казеїну та жиру. Це чудова сировина для виробництва сиру. Молоко кіз набуває все ширшого використання для потреб дитячого харчування [5].

Доведено, що рівень холестерину в крові людини (загальний і вільний) під час вживання в їжу молочних жирів молока буйволиць був значно нижчий, ніж при вживанні жирів молока корів. Наявність в молоці кіз коротко-ланцюгових жирних кислот — капронова і каприлова, які дають чудовий результат при терапії порушення обміну речовин, при підвищеному холестерині, анемії, демінералізації кісток і синдромі мальабсорбції. Лінолева кислота молока буйволиць блокує розвиток раку шкіри і попереджає ішемічні хвороби серця та атеросклероз судинної системи, гальмує розвиток остеопорозу.

Ескімоси і окремі японські групи населення, які вживають з рибою жирні кислоти $w - 6$ і $w - 3$ у співвідношенні 4:1, а раціон сучасного європейця сягає пропорції 10-14:1. Вважають вчені-медики, що саме такий раціон і забезпечує низький рівень захворювань ішемічною хворобою та відсутність деяких видів ракових захворювань. Вказані жирні кислоти містяться в молоці буйволів, кіз, ослиць, антилоп.

Однак, ще протягом 20 років лідером з виробництва молока в країнах світу залишиться велика рогата худоба, найбільш високо молочною породою залишиться голштинська американської та ізраїльської селекції. Але поступово їх замінять буйволи внаслідок наступних переваг:

- вони здатні використовувати грубий і гіллячковий корм з великим вмістом клітковини;
- за вмістом сухих речовин (жир + білок + лактоза + мінеральні речовини + фермелози + вітаміни та інші інгредієнти) вони в 1,6 рази перевищують голштинів.

— голштинські корови при надоях 40—50 кг/день споживають 20 і більше кг зернових кормів (комбікорми), білкові добавки.

Однак неконтрольований ріст чисельності населення землі, щорічно зменшує площу орної землі, придатну для вирощування зернових. Тому з 2010 і подальші роки США, Німеччина, Ізраїль та інші країни поступово збільшують поголів'я буйволів, овець і кіз для отримання повноцінної сировини при виробництві сирів (м'яких і твердих), масла, сухого молока та іншої цінної продукції без витрат значної кількості зернових кормів і білково-вітамінних добавок.

Цілорічне утримання голштинських корів на силосованих раціонах не дає можливості отримати біологічно повноцінне молоко. В близькій перспективі менеджери з аграрного бізнесу та керівники з стратегічним мисленням будуть створювати молочні ферми на основі буйволів, овець та кіз при контрольованому пасовищному утриманні дійних корів і племінного молодняка, що зумовить необхідність переведення молочного виробництва на нові технологічні лінії, випуск нових харчових продуктів та лікувальних напоїв, будівництво нових автоматизованих доїльних установок, комп'ютерних систем управління стадом і персоналу ферм. Можна сподіватись, що через 15—20 років сучасні скептичні читачі переконаються в точності сформульованих прогнозних рішень щодо подальшого розвитку молочного виробництва в Україні.

ВИСНОВКИ

1. Наукові прогнозні дослідження свідчать: в близькій перспективі для забезпечення високоудійних корів (40—60 кг молока за добу) енергетично збалансованими зернобобовими кормами не буде можливості, тому основними продуцентами натурального молока стануть буйволи, вівці і кози, корови ізраїльської селекції.

2. Кооперативні союзи виробників молока в процесі інвестицій в наукові дослідження поступово перейдуть на технологічні процеси отримання молока органічної якості, що значно підвищить біологічну безпеку продуктів харчування.

3. Управління персоналом ферм буде основане на комп'ютерних програмах виробничих і біологічних процесів наявних і перспективних технологій.

Література:

1. Бірдус Л.В., Вінничук Д.Т. Організація діяльності управлінського персоналу молочної ферми: Збірник наукових праць IV Міжнародної наукової конференції 1—5 березня 2012 р., Київ — Дубай (ОАЕ) / Концептуальні засади формування менеджменту в Україні. — К.: "Персонал", 2013. — С. 133—137.

2. Гончаренко И.В., Вінничук Д.Т. Системная модель будущего отрасли животноводства: Материалы международного научно-технического форума / Реализация государственной программы развития сельского хозяйства // Омский государ-

ственный аграрный университет. — Омск: ОГАУ. — 2013. — С. 92—94.

3. Гончаренко И.В., Вінничук Д.Т. Прогноз развития отрасли животноводства на ближайшую перспективу: материалы Международной конференции Аграрен университет Пловдив (Болгария). Постерна сесия. — Пловдив: АУП, 2012. — С. 12—14.

4. Гузеев Ю.В. Перспективы развития буйволводства у світі та в Україні // Збірник наукових праць "Зоотехнічна наука". — Кам'янець-Подільський, 2014. — С. 12—14.

5. Пабат В.О., Вінничук Д.Т. Резерви збільшення виробництва молока і м'яса в Україні // Журн. Економіка АПК. — К. — №12. — 2014. — С. 37—41.

6. Шмиттер Ф. Неокорпоративизм // Поліс. — 1997. — № 2. — С. 24—29.

7. Електронний ресурс // Інвестиції у навчання співробітників. — 14 травня 2007 р. — Режим доступу: http://www.management.com.ua/notes/training_need_investment.html

References:

1. Birdus, L.V. and Vinnichuk, D. T. (2013), "Organization of management's dairy farm". Kontseptual'ni zasady formuvannia menedzhmentu v Ukraini. Zbirnyk naukovykh prats' IV Mizhnarodnoi naukovoї konferentsii. [Conceptual bases of formation of management in Ukraine. Conference proceedings of the 4 th International conference Kyiv-Dubai (UAE)], Kyiv, "Personal", March 1—5, 2013, pp. 133—137.

2. Goncharenko, I.V. and Vinnichuk, D.T. (2013), "System model of the future of the livestock industry". Systemnaia model' buduschoho otrasly zhyvotnovodstva. Materyaly mezhdunarodnoho nauchno-tekhnychesoho foruma. [Proceedings of the International Scientific and Technical. Forum Implementation gov't program's agricultural development of the Omsk State Agrarian University], Omsk, OGAU, 2013, pp. 92—94.

3. Goncharenko, I.V. and Vinnichuk, D.T. (2012), "Forecast of development of the livestock industry in the short term". Prohnoz razvytyia otrasly zhyvotnovodstva na blyzhajshuiu perspektyvu. Materyaly mezhdunarodnoj konferentsyy Ahraren unyversytet Plovdyv (Bolharyia) Posterna sesyia. Plovdyv, AUP, 2012, pp. 12—14.

4. Huzyeyev, Yu.V. (2014), "Prospects buyvolvodstva in the world and in Ukraine". Zbirnyk nsukovykh prac "Zootekhnichna nauka". Kamenetz-Podolsk, 2014, pp. 12—14.

5. Pabat, V.O. and Vinnichuk D.T. (2014), "For increasing milk and meat production in Ukraine", Ekonomika ahropromyslovoho kompleksu, Kyiv, no 12, pp. 37—41.

6. Shmytter, F. (1997), "Neokorporatyvizm", Polіs. no. 2, pp. 24—29.

7. Electronic resource (2007), "Investment in employee training", available at: http://www.management.com.ua/notes/training_need_investment.html — (Accessed 14 May 2007).

Стаття надійшла до редакції 16.10.2015 р.